

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 5041/24
22.5.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Татјане Лемајић, председника већа, Марије Бошковић и Слободана Керановића, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Срђан Алексић, адвокат из Ниша, Синђелићев трг бр. 4/11, против тужене Републике Србије - Министарство одбране, коју заступа Војно правобранилаштво, Београд, Бирчанинова бр. 5, ради утврђења дискриминације, одлучујући о жалби тужене изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду П 763/22 од 18.6.2024. године, у седници већа одржаној дана 22.5.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба тужене и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Вишег суда у Београду П 763/22 од 18.6.2024. године.

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Побијаном пресудом, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца, па је утврђено да је Закључком Владе Републике Србије бр. 401-161/2008 од 17.1.2008. године извршена дискриминација на основу места пребивалишта тужиоца АА из ..., као резерviste са пребивалиштем у Нишу. Ставом другим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 62.300,00 динара, са законском затезном каматом почев од наступања услова за извршење до исплате.

Против наведене пресуде жалбу је благовремено изјавила тужена, побијајући је у целости, и то због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешне примене материјалног права и погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања.

Испитујући побијану пресуду, у смислу одредбе члана 386 и 402 Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/11 са каснијим изменама и допунама), Апелациони суд је оценио да је жалба тужене неоснована.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 ЗПП на које другостепени суд пази по службеној дужности, Супротно жалбеним наводима тужене, побијана пресуда није захваћена ни битном повредом одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 12 Закона о парничном поступку, с обзиром да изрека побијане пресуде не противречи сама себи, нити датим разлозима, не постоји противречност између онога што се наводи у разлозима пресуде са изведеним доказима и садржи довољно јасне разлоге о битним чињеницама, те се правилност утврђеног чињеничног стања и примена материјалног права од стране другостепеног суда са сигурнишћу може испитати.

У првостепеном поступку је утврђено да су Закључком Владе Републике Србије 05 број 401-161/2008-1 од 17.1.2008. године обезбеђена новчана средства у износу од 2.000.000.000,00 динара ради помоћи неразвијеним општинама Куршумлија, Лебане, Бојник, Житорађа, Дољевац, Прокупље и Блаце, а да ће критеријуме за расподелу новчане помоћи сачинити заједнички комисије састављене од представника локалне самоуправе и штрајкачког одбора ратних војних резервиста са пребивалиштем на територији наведених општина, који доставе правноснажну пресуду на основу одрицања од тужбеног захтева против Републике Србије ради исплате накнада, као и писмену изјаву да према Републици Србији немају даљих потраживања по овом основу. Споразумом који је закључен 11.1.2008. године између Владе Републике Србије и штрајкачких одбора ратних војних резервиста из неразвијених општина Куршумлија, Лебане, Бојник, Житорађа, Дољевац, Прокупље и Блаце, регулисана је исплата помоћи наведеним неразвијеним општинама у укупном номиналном износу од 2.000.000.000,00 динара, на основу јединственог критеријума за стицање права на добијање помоћи у виду достављања правноснажне пресуде донете на основу одрицања од тужбеног захтева, поднетих од стране ратних војних резервиста из наведених неразвијених општина пред надлежним судовима против Републике Србије, а по основу исплате накнада, као и давање писане изјаве од стране ратних војних резервиста да немају даљих потраживања по овом основу према Републици Србији.

Тужилац је био учесник рата у периоду од 25.3.1999. године до 24.6.1999. године у ВП ... и за учешће у рату му нису исплаћене дневнице, нити је водио поступак у вези исплате истих. Има пребивалиште у Нишу од 1968. године и осећа се погођено јер није био обухваћен Закључком Владе иако је учествовао у рату као и они на које се тај Закључак односи.

Имајући у виду овако утврђено чињенично стање, првостепени суд је закључио да је тужбени захтев основан, с обзиром да је према тужиоцу и војним резервистима и војницима са територије седам наведених општина различито поступљено, јер тужени није тужиоцу исплатио дневнице за време проведено у рату, које ратне дневнице су исплаћене резервистима и војницима из наведених општина по предметном споразуму и закључку, чиме је тужилац стављен у неповољнији положај, па је на основу одредби члана 21. Устава Републике Србије, члана 14 Европске конвенције о заштити људских права и основних слобода и члана 1. Протокола број 12. уз Европску конвенцију о заштити људских права и основних слобода, одлучио као у ставу првом изреке ожалбене пресуде.

Одредбом члана 14. Европске Конвенције о заштити људских права и основних слобода, прописано је да се уживање права и слобода предвиђених у Конвенцији обезбеђује без дискриминације по било ком основу, као што су пол, раса, боја коже, језик, вероисповест, политичко или друго мишљење, национално или социјално порекло, веза с неком националном мањином, имовно стање, рођење или други статус.

Одредбом члана 1. став 1. Протокола број 12. уз Европску Конвенцију о заштити људских права и основних слобода, прописано је да ће се свако право које закон предвиђа остваривати без дискриминације по било ком основу као нпр. полу, раси, боји коже, језику, вероисповести, политичком и другом уверењу, националном или друштвеном пореклу, повезаности с националном мањином, имовини, рођењу или другом статусу, а ставом 2. да јавне власти неће ни према коме вршити дискриминацију по основима као што су они поменути у ставу 1.

Одредбама члана 21. став 1. и 2. Устава Републике Србије ("Службени гласник РС" број 98/2006), прописано је да су пред Уставом и законом сви једнаки и да свако има право на једнаку законску заштиту, без дискриминације. Ставом 3. наведеног члана је прописано да је забрањена свака дискриминација, непосредна или посредна, по било ком основу, а нарочито по основу расе, пола, националне припадности, друштвеног порекла, рођења, вероисповести, политичког или другог уверења, имовног стања, културе, језика, старости и психичког или физичког инвалидитета. Ставом 4. наведеног члана је прописано да се не сматрају дискриминацијом посебне мере које Република Србија може увести ради постизања пуне равноправности лица или групе лица која су суштински у неједнаком положају са осталим грађанима.

Имајући у виду цитиране одредбе, као и утврђено чињенично стање, по оцени Апелационог суда, првостепени суд је на правилно и потпуно утврђено чињенично стање, правилно применио материјално право када је закључио да је тужилац дискриминисан наведеним поступањем туженог.

Дискриминација представља свако неоправдано прављење разлике или неједнако поступање, односно пропуштање (искључивање, ограничавање или давање првенства), у односу на лица или групе као и на чланове њихових породица или њима блиска лица, на отворен или прикривен начин, а који се заснива на било ком основу (раси, држављанству, националној или верској припадности, језику, политичким убеђењима, полу...). Заштита представља право личности загарантовано Уставом РС (члан 21), али и Европском Конвенцијом за заштиту људских права и основних слобода (члан 1. Протокола 12. уз Европску Конвенцију), а од 7.4.2009. године и Законом о забрани дискриминације. Повреда било ког права личности, па самим тим и вршење дискриминације у односу на неко лице или групу лица, представља вид нематеријалне штете, јер код дискриминисаних лица изазива осећај неправде, неравноправности у односу на друге грађане, а често и осећај подређености или осећај грађана нижег реда, што код њих изазива душевне болове, а на основу чега су и овлашћени да захтевају заштиту од дискриминације пред надлежним судом.

Влада Републике Србије је 11.1.2008. године постигла споразум са ратним војним резервистима који имају пребивалиште у општинама Куршумлија, Лебане, Бојник, Житорађа, Дољевац, Прокупље и Блаце, које су изабране због статуса неразвијених општина, а којим споразумом је овим лицима регулисана исплата ратних дневница. Закључком Владе Републике Србије од 17.1.2008. године је одређено да се пренос новчаних средстава изврши на посебне рачуне наведених седам општина, те да се ратним војним инвалидима и резервистима из ових општина исплати новчана накнада у складу са закљученим Споразумом, под условом да се та лица одрекну свих потраживања у споровима које су водили пред парничним судовима против Републике Србије ради исплате накнаде. Из садржине наведеног Споразума и Закључка Владе Републике Србије, произлази да је финансијска помоћ уплаћена на рачун седам општина наведених у споразуму, уплаћена ради исплате ратних дневница ратним војним инвалидима и војним резервистима који су учествовали у одбрани државе током НАТО бомбардовања 1999. године. Иако наведених седам општина обухваћених споразумом имају статус неразвијених општина, то не подразумева да и сви резервисти са пребивалиштем на територији ових општина спадају у категорију социјално угрожених лица, нити да резервисти са пребивалиштем на територији других општина, не спадају у наведену категорију. Стога је правилан закључак првостепеног суда да, будући да није постојало објективно прихватљиво оправдање за различито поступање туженог приликом исплате ратних дневница војним резервистима, само на основу њиховог пребивалишта, оваквим поступањем туженог јесте извршена дискриминација у односу на тужиоца, као војног резервисту са пребивалиштем на територији друге општине, која није обухваћена споразумом.

Неосновани су жалбени наводи тужене којима тужиоцу оспорава статус војног резервисте с обзиром да је првостепени суд чињеницу да је тужилац као војни резервиста учествовао у ратним сукобима 1999. године утврдио увидом у оригинал војну књижицу тужиоца у којој је уписано да је тужилац учествовао у рату у периоду од 25.3.1999. до 24.6.1999. године у ВП ..., који податак је потписан од стране два овлашћена службена лица и оверен са два печата Војске СРЈ а наведена чињеница произлази и из исказа тужиоца саслушаног у својству парничне странке, који је првостепени суд прихватио као јасан, искрен и у складу са осталим изведеним доказима. Наводи жалбе да тужилац није евидентиран као учесник рата 1999. године у Регионалном центру МО не доводи у питање веродостојност података уписаних у војну књижицу, потписаних и оверених од стране овлашћених службених лица Војске СРЈ већ представља пропуст тужене. Оваквим жалбеним наводима туженог не доводи се у питање правилност или потпуност утврђеног чињеничног стања, будући да је првостепени суд у складу са чланом 8. Закона о парничном поступку, одлучио по свом уверењу, на основу савесне и брижљиве оцене сваког доказа засебно, између осталог и саслушања тужиоца у својству парничне странке, свих доказа као целине и на основу резултата целокупног поступка, које чињенице је узео као доказане, при чему је за своју одлуку дао јасне и потпуне разлоге, које у свему прихвата и овај суд. Током првостепеног поступка тужени није доказао да су тужиоцу извршене исплате ратних дневница, као странка на којој је терет доказивања оваквих чињеница, у смислу члана 231. Закона о парничном поступку.

Закон о забрани дискриминације ("Сл. гласник РС" бр. 22/09) јесте ступио на

снагу 7.4.2009. године, па није био на снази у време доношења спорног Закључка Владе Републике Србије од 17.1.2008. године, али су неосновани жалбени наводи да је првостепени суд ретроактивно применио наведени закон, с обзиром да је, по налажењу Апелационог суда, правилно првостепени суд постојање дискриминаторског понашања тужене према тужиоцу ценио непосредном применом члана 21 Устава Републике Србије, члана 14 Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода те члана 1. став 1. Протокола број 12. уз Европску Конвенцију о заштити људских права и основних слобода.

Потврђена је и одлука о трошковима првостепеног поступка, јер је донета правилном применом одредаба чл. 153, 154 и 163 Закона о парничном поступку.

Из напред изнетих разлога, на основу одредаба чл. 390 и 401 тачка 2 Закона о парничном поступку, одлучено је као у ставу првом изреке ове пресуде.

Будући да тужена није успела са жалбом, то јој не припадају трошкови другостепеног поступка, па је применом члана 165 у вези са чланом 153 ЗПП, донета одлука као у ставу другом изреке ове пресуде.

**Председник већа – судија
Татјана Лемајић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић